

GLOSSARI

En aquest document hi trobareu un recull de definicions dels conceptes lligats a l'equitat de gènere en l'àmbit laboral.

- **Acció positiva o mesura de discriminació positiva:** Estratègia destinada a establir la igualtat d'oportunitats mitjançant mesures concretes i puntuals, dirigides a un grup determinat, que permetin corregir les discriminacions que són el resultat de determinades pràctiques o sistemes socials.
- **Agent o professional d'igualtat en l'àmbit laboral:** Especialista que dissenya, avalua i implementa polítiques d'igualtat de gènere en l'àmbit laboral.
- **Androcentrisme:** Visió del món que situa l'home en el centre i com a mesura del món.
- **Assetjament per raó de sexe:** Assetjament basat en qualsevol comportament realitzat en funció del sexe d'una persona, amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la seva dignitat i de crear un entorn intimidatori, degradant o ofensiu.
- **Assetjament sexual en el treball:** Assetjament basat en qualsevol comportament, verbal o físic, de naturalesa sexual que tingui com a propòsit o produeixi l'efecte d'atemptar contra la dignitat d'una persona, en particular quan es crea un entorn intimidatori, degradant o ofensiu.
- **Biaix de gènere:** Preferències o predisposicions inconscients cap a un gènere sobre un altre, que poden influir en la presa de decisions i accions de manera involuntària. Els biaixos poden ser implícits (inconscients) o explícits (conscients), i sovint estan arrelats en estereotips i prejudicis de gènere.

- **Binarisme:** Model que estableix dos únics gèneres: el masculí i el femení, i els atribueix a dos únics possibles sexes: el sexe femení va unit al gènere dona, i el masculí, al gènere home. Aquest sistema exclou les persones amb identitats o expressions de gènere diverses, i les persones amb cossos no normatius segons el model.
- **Bretxa salarial:** Diferència entre el guany brut anual de les dones i els homes, expressada en forma de percentatge. Constitueix un indicador de la desigualtat retributiva de gènere donat que indica en quina mesura el salari dels homes és superior al salari de les dones.
- **Conciliació:** Possibilitat d'una persona de fer compatibles l'espai personal, laboral, social i familiar, per poder desenvolupar-se en els diferents àmbits.
- **Corresponsabilitat:** Distribució equilibrada, equitativa i funcional de la planificació, l'organització i la realització de les tasques domèstiques, de la cura d'infants i de les persones dependents, dels espais d'educació i del treball remunerat.
- **Cures:** Sosteniment de la vida humana i del benestar físic i emocional de les persones.
- **Dades desagregades per sexe:** Conjunt de dades i informacions estadístiques desglossades per sexe, la qual cosa permet fer una anàlisi comparativa entre dones i homes per detectar les diferències de gènere i les possibles discriminacions.
- **Democratització de les cures:** Socialitzar i posar en valor les tasques de cures garantint que el dret a cuidar i a ser cuidada es produeixi en condicions de dignitat, qualitat i coresponsabilitat.
- **Diferència de retribució entre dones i homes:** Diferència de sou mitjà entre homes i dones, per als mateixos nivells de responsabilitat o per a les mateixes categories professionals.
- **Discriminació directa per raó de sexe:** Discriminació que es produeix quan una disposició, un criteri o una pràctica exclou explícitament una persona treballadora per raó de sexe.

- **Discriminació indirecta per raó de sexe:** Discriminació que es produeix quan una disposició, un criteri o una pràctica de caràcter aparentment neutre posa a persones d'un determinat sexe en desavantatge respecte de persones d'un altre sexe, a menys que aquesta disposició, criteri o pràctica puguin justificar-se objectivament en atenció a una finalitat legítima i que els mitjans per a assolir la dita finalitat siguin necessaris i adequats.
- **Discriminació múltiple:** Discriminació que es produeix per la interacció de diversos eixos de desigualtat com ara l'edat, la classe, el sexe, la diversitat sexual, les creences religioses, l'origen nacional o ètnic, entre d'altres.
- **Divisió sexual del treball:** Repartiment social del treball segons el qual històricament s'ha assignat a les dones el treball de la llar i les cures, i als homes el treball remunerat.
- **Doble presència:** Doble càrrega de treball, o doble jornada, de les persones, sovint dones, que tenen una feina remunerada però que també són responsables de dur a terme la major part del treball no remunerat de la llar i les cures.
- **Dret al temps:** Capacitat de disposició, decisió i agència del propi temps de vida.
- **Equitat de gènere:** Distribució justa de drets, beneficis, obligacions, oportunitats i recursos entre les persones a partir del reconeixement i el respecte de la diferència entre dones i homes en la societat.
- **Estereotip de gènere:** Conjunt de clixés, concepcions, opinions o imatges generalment simplistes que uniformen les persones i adjudiquen característiques, capacitats i comportaments determinats a les dones i als homes.
- **Gènere:** Construcció social i cultural basada en les diferències biològiques entre els sexes que assigna diferents característiques emocionals, intel·lectuals i de comportament a dones i homes, variables segons la societat i l'època històrica. A partir d'aquestes diferències biològiques, el gènere configura les relacions socials i de poder entre dones i homes.

- **Igualtat de gènere:** Condició de ser iguals dones i homes en les possibilitats de desenvolupament personal i en la capacitat de prendre decisions, per la qual cosa els diferents comportaments i les diferents aspiracions i necessitats de dones i d'homes són igualment considerats, valorats i afavorits.
- **Interseccionalitat:** Perspectiva d'anàlisi i d'intervenció que té en compte que l'experiència de desigualtat i discriminació, o de privilegi, es configura a partir de la interrelació entre diverses categories socials, com el gènere, l'ètnia, la classe social, la diversitat funcional, l'orientació sexual o l'edat.
- **Negociació col·lectiva:** Instrument bàsic de regulació de les condicions de treball i de garantia dels drets fonamentals de les persones que treballen en una empresa mitjançant la negociació entre la representació de l'empresa i la representació de les persones treballadores.
- **Paritat:** Presència equilibrada de dones i homes en els diferents àmbits de la societat, sense que hi hagi cap privilegi o discriminació.
- **Participació equilibrada de dones i homes:** Repartiment de les posicions de poder i de presa de decisions entre dones i homes en totes les esferes de la vida.
- **Perspectiva de gènere:** Presa en consideració de les diferències socioculturals entre les dones i els homes en l'anàlisi, la planificació, el disseny i l'execució d'una actuació o política, considerant com aquesta afecta a les dones.
- **Pla d'igualtat de gènere:** Conjunt endreçat de mesures, adoptades després de realitzar una diagnosi de la situació, tendents a assolir la igualtat de gènere a l'organització.
- **Política d'igualtat de gènere:** Conjunt de mesures que incorporen la perspectiva de gènere en la planificació, el desenvolupament i l'avaluació de les decisions per combatre una situació de desigualtat i de discriminació entre dones i homes.
- **Rol de gènere:** Comportament i tasques que, en una societat concreta, s'espera d'una persona pel fet de ser dona o home.

- **Segregació ocupacional horitzontal:** Distribució no uniforme d'homes i dones en els diferents sectors i ocupacions, de manera que les dones es concentren en llocs de treball que es caracteritzen per una remuneració i valor social inferiors.
- **Segregació ocupacional vertical:** Distribució no uniforme de dones i d'homes en els diferents nivells jeràrquics de l'ocupació. Sovint la segregació ocupacional vertical fa que les dones es concentrin en llocs de treball de menor responsabilitat i tinguin menys accés que els homes a llocs de decisió i poder.
- **Sexe:** Conjunt de les diferències físiques, biològiques i anatòmiques que divideixen els individus d'una espècie en mascles i femelles.
- **Sororitat:** Solidaritat, respecte i suport mutu entre dones per a establir relacions positives i una aliança existencial i política que contribueixi a l'eliminació social del masclisme i a l'apoderament individual i col·lectiu de les dones.
- **Sostre de vidre:** Barrera invisible que representa les limitacions amb què es troben les dones per a ascendir en la seva carrera professional fins als càrrecs de més responsabilitat.
- **Terra enganxós:** Barrera invisible que conformen les tasques i càrregues que culturalment s'associen a les dones i que impedeixen el desenvolupament de la seva carrera professional en igualtat de condicions que els homes.
- **Transversalitat de gènere:** Integració de la perspectiva de gènere en tots els àmbits de la política i la societat, posant atenció a la realitat diferenciada i desigual de les dones i els homes, i dissenyant actuacions que s'hi adaptin o hi donin resposta.
- **Violències masclistes:** Acte de violència basat en la pertinença al sexe femení que té o pot tenir com a resultat un dany o patiment físic, sexual o psicològic per a les dones, així com les amenaces d'aquests actes, la coacció i la privació arbitrària de llibertat, tant si es produeixen a la vida pública com a la privada.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

- Generalitat de Catalunya. (2024). *Glossari*. Disponible a: <https://administraciopublica.gencat.cat/ca/empleats-publics/igualtat-de-gener/glossari/index.html>